

NCH:s nyhetsbrev

Mars 2024

Nationellt centrum | mot
hedersrelaterat
våld och förtryck

Äntligen har det blivit dags att lansera vårt nyhetsbrev!

Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH) arbetar på uppdrag av regeringen, bland annat med att sprida information och kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) och om arbetet på området i Sverige. Vårt nyhetsbrev riktar sig till dig som är en del av detta arbete – antingen på strategisk nivå eller som yrkesverksam som själv möter utsatta.

Genom nyhetsbrevet kan du löpande följa utvecklingen på området i form av utredningar, regeringsuppdrag, rättsutveckling, forskningsrön och nya kunskapsstöd. Vi kommer även att samla information om utbildningar, konferenser och seminarier som berör HRV. Vi hoppas att du kommer att ha nytta och glädje av nyhetsbrevet! Det skickas ut ungefär varannan månad.

Lämna gärna återkoppling och synpunkter till nationellt.centrum.hrv.ostergotland@lansstyrelsen.se

AKTUELLT FRÅN NCH

Stöd till utsatta i fokus vid ministerbesök

Intresset var stort och frågorna många när jämställdhetsminister Paulina Brandberg och statssekreterare Martin Andreasson med medarbetare besökte NCH den 19 februari. Vid besöket informerades ministern bland annat om det pågående arbetet med regionala resurscentra och en stödlinje för utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

[Till nyheten](#)

Ny stödlinje för utsatta öppnar till sommaren

Till första juni i år öppnar en ny stödtelefon för dem som är utsatta eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck och deras närstående. Stödtelefonen kommer att drivas av Nationellt centrum för kvinnofrid, på uppdrag av NCH och inom ramen för ett pilotprojekt. Stödlinjen ska erbjuda råd och vägledning på generell nivå och vara öppen för alla oavsett kön och ålder.

[Till nyheten](#)

Informationsmaterial inför sommarlovet

Inför sommarlovet gör NCH en informationssatsning om HRV i sociala medier med budskap till yrkesverksamma, utsatta och närstående. Dela gärna inläggen som publiceras i Länsstyrelsen Östergötlands kanaler eller ladda ner och använd det material som passar er verksamhet. Informationsmaterialet finns i olika format för nedladdning och egen utskrift. Du når det från vår webbplats hedersfortryck.se i början av april. Håll utkik där!

Årsrapporten för 2023 klar

I rapporten redovisas verksamheten inom Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck under 2023.

[Till årsrapporten](#)

UTREDNINGAR OCH RÄTTSUTVECKLING

Utreseförbudet kan utvidgas innan sommaren

Regeringen föreslår i en proposition att utreseförbudet för barn utvidgas. Enligt förslaget ska utreseförbud kunna meddelas om det finns en påtaglig risk att barnet förs utomlands och att barnets hälsa eller utveckling skadas under utlandsvistelsen på grund av omständigheter som kan föranleda vård enligt LVU.

Liksom tidigare ska utreseförbud även kunna meddelas om barnet riskerar att föras utomlands för att ingå äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse.

Könsstympling bedöms omfattas av de nya kriterierna för utreseförbud och anges därför inte uttryckligen i förslaget till ny lagtext. Ändringarna beräknas träda i kraft den 1 juni 2024.

[Till regeringens proposition](#)

Ytterligare lagstiftning mot HRV utreds

Regeringen och Sverigedemokraterna har tillsatt en utredning som ska ta ställning till

om straffskalan ska skärpas för bland annat hedersförtryck. Utredningen ska också titta på om fler personer ska kunna hållas straffrättsligt ansvariga vid barnäktenskapsbrott och om försök och stämpling gällande vilseledande till äktenskapsresa ska kriminaliseras.

Vidare ses reglerna för erkännande av utländska månggiften och fullmaktsäktenskap över, i syfte att skärpa dem ytterligare. Uppdraget ska redovisas senast 18 april 2025.

[Till utredningen](#)

Tydligare lagstiftning mot hedersförtryck

Både den som begår och den som på annat sätt medverkar till de gärningar som omfattas av brottet hedersförtryck ska kunna dömas för brottet. Detta bör förtydligas i lagstiftningen, föreslår den statliga utredningen "En effektivare kontaktförbudslagstiftning".

Enligt utredningen bör det också tydliggöras att försök, förberedelse och stämpling till de aktuella brottsliga gärningarna kan ingå i brottet hedersförtryck. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

[Till utredningen](#)

Barns skydd vid bortföranden kan stärkas

För att stärka det rättsliga skyddet för personer som har förts utomlands och utsätts för hedersrelaterat våld eller tvång, bör barn som har fyllt 12 år lämna samtycke i ärenden om befrielse från svenskt medborgarskap. Dessutom ska en bedömning av barnets bästa göras vid beslutet. Det föreslår regeringen i en [lagrådsremiss](#). Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2024.

I höstas tillsatte regeringen [en annan utredning](#), som ska ta ställning till om barns befrielse från medborgarskap alltid ska prövas av domstol.

Hovrätten prövar nytt fall av barnäktenskapsbrott

I januari dömdes ett föräldrapar i Stockholms län till ett års fängelse vardera för barnäktenskapsbrott. Detta sedan de gift bort sin 16-åriga dotter i Pakistan, där flickan blev kvar i drygt ett år innan hon lyckades ta sig tillbaka till Sverige.

Vid bedömningen av straffvärdet har tingsrätten beaktat att föräldrarna själva levde i en hederskontext, samtidigt som båda medverkade aktivt till dotterns giftermål.

Domen har överklagats till hovrätten, som tidigare endast har prövat ett fall av barnäktenskapsbrott.

Dom från Södertörns tingsrätt 12 januari 2024, mål nr B8483-23.

FORSKNING, KUNSKAPSSTÖD OCH RAPPORTER

Fler socialtjänstinsatser till utsatta för hedersvåld

Genom kvinnofridssatsningen stöttade Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) införandet av individbaserad systematisk uppföljning i socialtjänstens arbete med våldsutsatta vuxna.

Av de 3 000 ärenden som följdes upp inom projektet var 10 procent hedersrelaterade. I dessa ärenden kategoriserades våldet oftare som mycket grovt, visar SKR:s rapport.

Uppföljningen visar också att hedersvåldsutsatta i genomsnitt fick fler insatser än andra våldsutsatta och att deras situation i lägre utsträckning försämrades efter att de tog kontakt med socialtjänsten.

SKR framhåller att individbaserad systematisk uppföljning är en nyckelfaktor i utvecklingen av en mer kunskapsbaserad socialtjänst.

[Till SKR:s rapport](#)

Förskolepersonal vågar inte anmäla hedersförtryck

Stadsrevisionen i Malmö stad kritiserar förskoleförvaltningen för bristande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Enligt revisionen förekommer det att förskolepersonal låter bli att lyfta oro för hedersproblematik både till vårdnadshavare och i orosanmälningar, på grund av hotbilden från barnets anhöriga eller för att personalen själv upprätthåller hedersnormer.

Även socialtjänsten får kritik, bland annat för att barns utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck inte kartläggs, arbetet inte följs upp och för att kommunens egen expertis på området sällan konsulteras i hedersärenden.

[Om granskningen och ta del av rapporten](#)

Unga hbtq-personer särskilt utsatta i en hederskontext

Unga hbtq-personer som lever i en hederskontext är utsatta för fysiskt och psykiskt våld och lider av psykisk ohälsa. Samtidigt kan de dölja både sin sexuella läggning eller könsidentitet och det förtryck de lever under, visar en rapport från Myndigheten för ungdoms- och civillsamhällsfrågor (MUCF). Myndigheten konstaterar att det omgivande samhällets brist på kunskap och förmåga att se de ungas utsatthet bidrar till att de inte får sina rättigheter tillgodosedda.

[Till rapporten](#)

Psykisk ohälsa vanligare bland flickor med hedersnormer

En femtedel av ungdomarna som deltog i den nationella kartläggningen "Våld mot barn 2022" levde med så kallade oskuldskrav från familjen eller släkten. Dessa ungdomar, särskilt flickorna, var oftare än andra ungdomar utsatta för våld av vuxna och hade oftare krav på sig från familjen gällande partnerval.

Flickor som inte själva fick välja framtida partner mådde även psykiskt sämre än övriga flickor. Det visar en [för djupad analys av kartläggningen](#) som två forskare har gjort på uppdrag av Jämställdhetsmyndigheten och Stiftelsen Allmänna Barnhuset.

Liknande resultat visar [en analys som Region Kronoberg gjort](#) av en enkätundersökning bland skolungdomar i länet 2021. Bland de ungdomar som kände en oro över att inte själva få välja framtida partner var det betydligt vanligare med psykisk ohälsa, bristande tillit till vuxna och bristande framtidstro.

Arbetet mot HRV i Norden kartläggs

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett prioriterat område under Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2024. För att öka kunskapen kommer en kartläggning att genomföras av arbetet mot hedersrelaterat våld i Norden. Studien kommer att ligga till grund för rådets temadiskussion vid ministermötet i november.

[Till programmet](#)

KALENDARIUM

14 mars Sista ansökningsdatum för verksamhetsbidrag från Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd för kommuners och regioners förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. [Läs mer](#)

16 april Socialtjänstens ansvar för barn i internationella situationer
Seminarium med Sveriges Kommuner och Regioner om svenska och internationella regelverk när barn förs utomlands, vilket stöd socialtjänsten kan få av Utrikesdepartementet och kommunala erfarenheter av arbetet med att återföra barn till Sverige. [Sista anmälningsdag 18 mars](#)

25 april Webinarium om det utvidgade utreseförbudet
Barnafrid arrangerar en digital föreläsning om förslaget till utvidgat utreseförbud för barn med den särskilda utredaren Lars Sjöström. [Sista anmälningsdag 23 april](#)

I november arrangerar NCH en forskningskonferens i Linköping om förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Information om datum, innehåll och anmälan kommer senare.

Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH) stödjer och bidrar till ett strategiskt, förebyggande och kunskapsbaserat arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck och är placerat vid Länsstyrelsen Östergötland.

Saknar du något eller har synpunkter på innehållet? [Mejla oss!](#)

[Prenumerera på detta nyhetsbrev](#)

[Så hanterar vi dina personuppgifter](#)
[Avregistrera prenumeration](#)

